

FM 2019/229

27/5-2019

Randi Vestergaard Evaldsen

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at rette henvendelse til den danske stat med anmodning om hjælp til at hjælpe børnene i Tasiilaq og resten i Grønland.

(Medlemmerne af Inatsisartut fra Partii Naleraq, Demokraatit, Atassut, Samarbejdspartiet og Inuit Ataqatigiit)

(1. behandling)

Jeg må indrømme, at jeg finder det meget trist og sørgeligt, at vi fem partier, hvoraf fire af os har skrevet under, der stiller dette forslag er nødt til at gøre det. For mig at se, så burde Naalakkersuisut have reageret helt af sig selv i stedet for stædigt at nægte at modtage hjælp fra Danmark. Men nu står vi her, og så kan vi jo passende debattere, hvordan vi sammen skal løse den her nationale katastrofe. Det er ikke kun Tasiilaq, men hele landet og alle i befolkningen der er ramt af denne katastrofale situation. Vi skal og bør alle erkende, at vi har brug for hjælp.

For det er en national katastrofe. Det er simpelthen for ringe og dårligt, at der foregår så stort et omsorgssvigt af børn over hele landet. Vi skal gøre alt, hvad vi kan for at afhjælpe denne katastrofe, og det indbefatter efter Demokraatits opfattelse, at vi må række hånden ud til Danmark og bede om hjælp. Vi ved, at den danske stat tidligere har tilbudt hjælp, hvor man har sagt nej – dette skal omvendes til et stort JA TAK.

Men det er også vigtigt, at vi selv gør en indsats. For Demokraatit at se er vi nødt til at alle at gå på kompromis med nogle af vores mærkesager for at komme de omsorgssvigtede børn til hjælp. Derfor vil jeg endnu en gang sige det samme til Naalakkersuisut som jeg sagde under behandlingen af Politisk-Økonomisk Beretning 2019. Tillad mig at citere:

”Naalakkersuisut har netop sendt et forslag om et beskæftigelsesfradrag i høring. Demokraterne er overordnet enige i, at der bør indføres et beskæftigelsesfradrag, da det vil øge incitamentet til at arbejde. Forslaget fra Naalakkersuisut er dog ikke særlig godt, og vil indføre en progressivitet i vores skattesystem, som vi ikke bryder os om. Herudover er fradraget for lavt og gælder for alt for få. Det er de færreste, der får mere end 300-400 kroner om måneden ud af forslaget. Hos Demokraterne tror vi ikke, at et så uambitiøst forslag vil have den store betydning. Forslaget kommer dog alligevel til at koste omkring 50 millioner kroner om året. Lad os droppe det og bruge de penge på at hjælpe de omsorgssvigtede børn. Men det skal ikke være ved at oprette en socialstyrelse eller andre administrative indslag.

Nej. Lad os bruge pengene helt ude ved det enkelte barn. Lad os sikre, at ethvert barn, der oplever et overgreb får mulighed for at tale med en psykolog inden for 24 timer efter, at en offentlig myndighed har fået kendskab til overgrebet. Måske bliver det på telefon? Måske bliver det med hjælp fra en tolk? Men er det ikke bedre end at gøre ingenting? Jeg håber på opbakning til idéen. Jeg synes ganske enkelt ikke, at vi kan være andet bekendt.

Derfor; træk forslaget om et beskæftigelsesfradrag tilbage omgående og lad os bruge de prioriterede midler hertil til at hjælpe omsorgssvigtede børn. De er det eneste anstændige at gøre. Og jeg håber, at der kan

skabes bred politisk enighed herom.”

Dette forslag er fortsat det eneste konkrete forslag, der er kommet til, hvad vi selv kan gøre. Hvordan vi selv kan skaffe nogle penge. Men hvad siger I andre partier og hvad siger Naalakkersuisut? Prioriterer I at give en skattelettelse på 300-400 kroner om måneden? Det svarer til, at man har lige omkring 10 kroner ekstra til sig selv om dagen. Demokraatit vil hellere prioritere de omsorgssvigtede børn. Men hvad vil I andre?

Jeg ønsker ligeledes at pointere, at vi har brug for en markant adfærdsændring i Grønland. Vi bliver simpelthen nødt til at stå sammen her, og sige højt, at vi siger NEJ til seksuelt misbrug. Det kræver, at alle tager ansvar, forældre, familier, pårørende, institutioner, det offentlige, alle skal stå sammen og sige TASSA. Der er så mange senfølger, som koster menneskeliv og som desværre også går i social arv. Det kræver derfor en markant ændring hos alle. Vi har ikke råd til status quo, vi har ikke råd til at miste flere, vi har simpelthen ikke råd til ikke at agere. Mennesket er det dyrebareste vi har, lad os nu stå sammen og lægge alle former for fordomme bag os.

Den form for hjælp Demokraatit blandt andet ønsker, er de såkaldte varme hænder. Vi har stor mangel på socialrådgivere til at hjælpe og aflaste de fastansatte vi i dag besidder, som allerede er overbebyrdet. Hvis vi overhovedet skal have en chance for at nå i mål, må vi her sætte markant ind. Vi mangel psykologer, psykoterapeuter og andre terapeuter til at udføre de samtaler og supervisioner til de berørte, da de i mange tilfælde er traumatiseret. Ligeledes har vi også brug for supervision til vores fagfolk. De sidder med mange tunge sager, som også kræver handling. Vi har brug for folk, der er i stand til at yde psykisk førstehjælp. Her kan vi i samarbejde med den danske stat få en masse frivillige til at hjælpe - det er en løsning der kommer os alle til gode. Vi har som befolkning brug for værktøjer til at hjælpe os. Befolkningens inddragelse er altafgørende her – og dette skal til for at styrke indsatsen og få nogle kortsigtede, men også langsigtede løsninger. Jeg synes, at vi skal være taknemmelige for det tilbud, der er kommet fra Danmark. Jeg synes, at vi skal sætte os sammen; den danske stat, Naalakkersuisut, Familie-og Sundhedsudvalget, kommunerne og de relevante udvalg, politi, sundhedsvæsenet, MIO, alle de berørte myndigheder, så vi kan finde de rigtige løsninger til de behov vi har, uden at vi snakker over og udenom hinanden. Vi skal have et stærkt land, men hvis vi skal have et stærkt land, så kræver det en stærk befolkning og jeg vil gøre alt for at dette lykkes.

Ligeledes vil jeg gerne bede om hjælp til en kvalitetssikring af de ikke hjemtagne områder. Politiet herhjemme knokler 24/7 – 365 dage om året – de er underbemandet, de går ned med stress, de er ligeledes hårdt ramte – her kunne jeg godt tænke mig, at den danske stat ligeledes får løftet opgaven. Det er deres sagsområde. De ansatte i politiet gør et kæmpe stort stykke arbejde i dag, så stort tak til dem, men de har simpelthen brug for flere kollegaer til at løse deres arbejdsopgaver, så hjælp os her.

Ligeledes kunne jeg godt tænke mig, at staten også får kigget på anstalterne heroppe. Det kan ikke passe man skal gå rundt i flere år for at få sin ”dom” – ajorpoq. Det samme med lovgivningerne på justitsområdet, vær med til at stramme dem op, så krænkerne, de pædofile, voldtægtsmænd mm. får deres reelle dom. Vi har brug for ordentlige konsekvenser for handlingerne – det går ud over ofrene.

Jeg håber, at debatten omkring dette forslag kan skabe en bred politisk enighed her i salen om, at vi sætter de omsorgssvigtede børn og unge helt forrest på den politiske dagsorden. Det samme med det seksuelle misbrug, som ødelægger samfundet. Det er en sygdom, der skal kureres nu. Vi skal ikke vente på endnu en dokumentar, og så vågne op igen og så gå i dvale igen...

Det er nu, og faktisk helst i går.

Men det kræver, at vi træffer vanskelige beslutninger. Det kræver, at vi bider den nationale stolthed i os. Og det kræver, at vi selv rækker hånden ud til Danmark og beder om hjælp.

Med disse bemærkninger indstiller vi forslaget til godkendelse og sender det til behandling i Familie- og Sundhedsudvalget med høring i Finans- og Skatteudvalget.